

Valtti 60+ -joukkueen pelianalyysia sarjakauden 2021 osalta

Lähtökohtia

Tämän analyysin tarkoituksena on antaa valmentajallemme ja joukkueenjohdolle, ehkä välillisesti myös pelaajille, eväitä parantaa jo hyvää tuloksellista ja pelillistä osaamistamme, jotta voisimme tulevina vuosina pärjätä jopa vielä paremmin kuin tänä vuonna.

Analyysiini on suhtauduttava monessa mielessä kriittisesti tai leikillisesti, koska olin itse osa joukkuetta enkä pystynyt tarkkailemaan peliä ulkopuolisin silmin. Toisaalta minulla on hyvä tuntuma siihen, miltä peli tuntui pelaajan silmin ja niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisestikin. Myös pelin taktiikan toimivuuden/toimimattomuuden voi hyvin aistia myös tai etenkin juuri kentällä puhumattakaan vastustajista, joihin saa erityisen tarkan otteen.

Tuloksellinen analyysi

Valtin kausi eteläisessä lohossa 60+ -sarjassa oli hyvä. Voitimme sarjan 30 pisteellä, yhdeksällä voitolla, kolmella tasapelillä ilman tappioita. Maaliero oli 33-8. Palloliiton sivuilta löytyvät tulokset ja tilastot: (<https://tulospalvelu.palloliitto.fi/category/M60!etejp21/group/1/>). Se siitä – hyvä kausi eikä paljon parannettavaa. Vai katsotaanko tuloksia kuitenkin vähän tarkemmin?

Sija	Joukkue	Ottelut	Voitot	Tasapelit	Häviöt	Maaliero	Pisteet
1	Valtti	12	9	3	0	33–8	30
2	FC Kiffen	12	8	2	2	24–9	26
3	KUV	12	4	1	7	12–22	13
4	Dicken	12	3	1	8	14–33	10
5	FC Lohja	12	1	3	8	17–28	6

Ensinnäkin huomaamme, että sarjavoitto oli kuitenkin varsin tiukka, sillä Kiffen hävisi vain neljä pistettä ja sen maaliero oli 24-9. Sarjavoitto ratkesi Kiffenin viimeisessä ottelussa meitä vastaan, jossa Kiffenin olisi pitänyt voittaa meidät voittaakseen koko sarjan. Aika tiukka taistelu siis käytiin.

Voitimme Kiffenin kahdesti ja pelasimme kerran tasan, minkä lisäksi pelasimme tasan myös Lohjaa ja Dickeniä vastaan. Myös yksi ottelu KUVia vastaan oli tasainen. Eli jokaisen lohkon joukkueen kanssa meillä oli kuitenkin vaikeuksia ainakin yhdessä ottelussa. Pistetaulukkoa katsoen sitä ei voisi uskoa.

Tämä tarkoittanee sitä, että pelimme ei ollut kovin tasaista, mikä näkyi siinäkin, että voitimme jotkut ottelut reilusti pelataksemme toisella kertaa samaa joukkuetta vastaan tasaisen ottelun.

Tällaista jalkapallo tietysti on ja tätä selittää hyvin se, että meillä oli iso rinki ja miehistöt vaihtelivat varsin suuresti kauden aikana. Meille ei syntynyt vakiokokoonpanoa (eikä siihen pyrittykään) eikä sitä kautta tuttuutta kaikkien pelaajien kesken. Tässä suhteessa olimme varmasti poikkeus tässä sarjassa, jossa muilla joukkueilla oli pienemmät ringit ja toisilleen tutummat pelaajat. Tulokset olivat kuitenkin erittäinkin hyviä.

Kauteen voi siis olla erittäin tyytyväinen, mutta jos haluaisi jotain parantaa, niin löytyykö sellaista?

Omien ja Valtin pelien analyysia ja tulkintaa

Valtin hyvän kauden lisäksi pelasin itsekin tuloksellisesti erittäinkin hyvän kauden. Tuloksellinen analyysi omista peleistäni näyttääkin seuraavalta:

Ottelu	Tulos	Pisteet	Maalit	Syötöt
V-Lohja	1--1	1	0	0
V-KIFFEN	2--1	3	0	0
Lohja-V	1--3	3	1	1
KUV-V	0--1	3	0	0
Dicken-V	1--4	3	3	0
V-KIFFEN	3--1	3	1	1
V-Lohja	4--1	3	1	1
Yhteensä	7	19	6	3

Pelasin siis seitsemässä ottelussa (Palloliiton tilastossa on 8, mutta siinä on virhe), joissa saimme kuusi voittoa, 19 pistettä 21:sta mahdollisesta ja tein kuusi maalia sekä annoin kolme maalisyöttöä. Maaliero otteluissa oli 18-6 ja muistaakseni olin kentällä 1-2 kahden maalin aikana. Aika hyvä kausi, sillä olin myös maalintekijätilaston kakkonen ja maalintekotehossa mitattuna selvästi sarjan tehokkain pelaaja, mikä näkyy ao. taulukoista, joissa koko sarjan ja erikseen Valtin maalintekijät.

Maalintekijät		Ottelut	Maalit	Teho	Tehosija
Laitinen Jari	FC Kiffen	12	8	0,67	2
Tiihonen Arto	Valtti	7	6	0,86	1
Remes Kyösti	Dicken	11	6	0,55	4
Lehtinen Raimo	FC Kiffen	12	5	0,42	5
Forsman Tom	Valtti	7	4	0,57	3
Lehto Immo	Valtti	10	4	0,4	6
Vainio Juha	FC Lohja	11	4	0,36	7
Kiminki Jari	FC Lohja	12	4	0,33	8
Olander Timo	Valtti	9	3	0,33	8

Maalintekijät		Ottelut	Maalit	Teho	Tehosija
Tiihonen Arto	Valtti	7	6	0,86	1
Forsman Tom	Valtti	7	4	0,57	2
Lehto Immo	Valtti	10	4	0,4	5
Olander Timo	Valtti	9	3	0,33	6
Kivelä Kari	Valtti	4	2	0,50	3
Isoniemi Erkki	Valtti	7	2	0,29	
Lehtinen Ismo	Valtti	8	2	0,25	
Kankkonen Eero	Valtti	10	2	0,20	
Haatanen Kimmo	Valtti	2	1	0,50	3
Pihlaja Ossi	Valtti	4	1	0,25	
Avo Markku	Valtti	5	1	0,20	
Muurinen Antti	Valtti	6	1	0,17	
Norrmen Kimmo	Valtti	6	1	0,17	

Valtonen Kari	Valtti	6	1	0,17	
Keinänen Mauri	Valtti	7	1	0,14	

Jos on tyytymätön noihin tilastoihin, niin ei voine olla tyytyväinen mihinkään. Ja silti minulle jäi tunne, että paljon olisi parannettavaa sekä omassa että Valtin pelissä. Yritän tässä analysoida ennen kaikkea omaa peliäni suhteessa joukkueen pelaamiseen. Tarkoitukseni on yrittää ymmärtää paremmin sitä, miten yksilö- ja pelitaktiikka nivoutuvat toisiinsa ja miten tähän vaikuttaa myös oma pelikuntoisuus.

Aloitetaan viimeisestä tekijästä. Oma kautenihan alkoi Lohja-pelillä, jossa olin pahasti keskenkuntainen, sillä kevään aikana en ollut harjoitellut kuin muutaman kerran yksikseni ilman joukkuetta ja kerran Valtin treeneissä, joissa vanhat vaivani pahenivat. Lohja-pelissä sain myös kunnan iskun kipeään polveeni, mikä esti kolmeksi viikoksi juoksemisen ja pelaamisen.

Kiffen-peliin tulinkin tosi epävarmana kokeilemaan omaa ja jalkani kuntoa. Varoin lähikontakteja ja varoin väsyttämästä itseäni. Pelin jälkeen olinkin tyytyväinen jo siihen, että olin hengissä. En ollut töpännyt pahasti, vaikka Kiffenin maali menikin ehkä vähän minun piikkiini. Sain kuitenkin pelattua palloa omille pelaajille ja pystyin rauhoittamaan peliä pitämällä palloa omalla joukkueella Kiffenin painostaessa lopussa. Minulla oli positiivinen fiilis ottelun jälkeen.

SM-kisoista (31.7.-1.8.) tein erikseen varsin tarkan analyysin, mutta tähän kannattaa nostaa se, että pystyin olosuhteisiin nähden kohtuullisen hyvään peliin. Lihaskunnan osalta kestävyytteni ei kuitenkaan riittänyt kunnolla kahden päivän turnaukseen aika lämpimissä säissä. Se oli odotettua, sillä harjoittelua oli todella vähän takanani.

Seuraavan kerran pääsin pelaamaan vasta syyskuussa Lohjalla ottelussa, jossa sain sutaistua maalin ja syötettyä kulmasta toisen. Pelihän oli joukkueelle vaikea Andyn ulosajon vuoksi. Oma pelini oli omasta mielestäni aika fiksua, vaikka kunto ei tuntunut vielääkään kovin hyvältä. Uskalsin kuitenkin hyökätä muutaman kerran ”syvyyteen” ja niistä tilanteista tulikin maali ja jokunen hyvä tilanne. Joukkueena pystyimme kuitenkin pitämään pelin kontrollissa myös ulosajon jälkeen.

Seuraava peli KUVia vastaan oli ehkä sarjan kiinnostavin ainakin omalta osaltani. Otteluhan oli varsin tasainen ja KUV olisi hyvinkin voinut vaikka voittaa ottelun, vaikka meilläkin oli aika hyviä tilanteita. Mutta niin oli KUVillakin. Peli oli kuitenkin taktisesti ja psykologisestikin erittäin hankala.

Tässä vaiheessa on hyvä analysoida joukkueemme ja omaa taktiikkaamme vähän tarkemmin. Meillähän on paljon pelaajia, jotka ovat melko juoksuvoimaisia ja etenevät mielellään suoraviivaisesti kohti vastustajan päätyä. Hyvin usein pelimme eteneekin melko nopeasti vastustajan ”16-ajan” tuntumaan, mutta pysähtyy siihen, pallo menetetään tai saamme aikaan huonon maalintekoyrityksen. Varsinkin tässä KUV-ottelussa, mutta muutamissa muissakin, tunsin jääväni yksin laidalleni (josta toki tulin usein keskustaan päin pelattavaksi).

Pelissä ja varsinkin pelin jälkeen mietin (toki sama ongelma oli SM-kisoissakin), mistä tämä epätyytyttävä tilanne johtui ja mitä sille voisin itse tehdä? Lyhyesti tilanne johtuu siitä, että annoimme vastustajan pelata pallon omalle puoliskollemme, josta riiston jälkeen lähdimme hyökkäämään suoraviivaisesti ja aika nopeasti eteenpäin. Emme kuitenkaan olleet riittävän nopeita, jotta olisimme saaneet aikaan miesylivoimatilanteita ja sitä kautta vastahyökkäysmaaleja. Ilman paitsiosääntöä tämä on muutenkin vaikeaa ja vastustajat osasivat varautua tähän taktikkaan. Se olisi voinut onnistua, jos olisimme päästäneet vastustajan vielä lähemmäs maaliamme, mutta sitä emme uskaltaneet tehdä eikä se ole järkevääkään.

KUV sumputti hienosti maalinsa edustan ja törmäsimme jatkuvasti miesylivoimaan. Tämä ”syvyyteen juokseminen” johti sitten siihen, että itselleni jäi – ja otinkin sen – rooliksi varmistelevan

keskikenttäpelaajan rooli. Myös tästä syystä siirryin laidasta keskelle, kun meillä oli pallo syvyydessä usein oikealla laidalla, jotta olisin voinut estää KUVin nopeat vastahyökkäykset, joita keskeltä oli tietysti parempi puolustaa. Olin paljon ikään kuin pelin ulkopuolella ilman palloa, mutta minusta se oli oikea roolini, koska kentällä oli paljon juoksu- ja hyökkäysvoimaisempia pelaajia kuin minä.

Tämä tuotti voiton, mutta peli oli kyllä silti kovin haavoittuvaa. Mikä ratkaisuksi?

Taktisena ratkaisuna käytetään nykyään yhä useammin voimakasta karvausta jo heti vastustajan maalivahdin alueelta asti. Valtissa tätä ei ole paljon käytetty, mutta teimme tällaisen taktisen muutoksen vuoden 2018 55-vuotisten kisoissa hävittyämme vähän yllättäen ensimmäisen matsin. Sen jälkeen karvasimme pääsääntöisesti ylhäältä ja saimmekin lopulta hopeamitalit.

Tällainen ratkaisu ei voi olla yhden pelaajan ratkaisu ellei sitten ole olemassa tilanne, jossa taktiikka on ikään kuin jätetty pelaajien valittavaksi. Dickenin peliin valmistautuessani ajattelin, että tätä on kokeiltava heti pelin alussa, sittenhän nähdään, toimiiko se. Sovin muutaman pelaajan kanssa tästä taktiikasta ja nousin sitten melko aggressiiviseen karvaukseen, jota ohjasin myös huudoillani.

Onnekseni sain heti pelin alussa karvattua pallon ylhäällä ja laukaisin pallon nopeasti maaliin. Saimme siitä joukkueena rohkeutta ja tilanteita syntyi varsinkin itselleni niin paljon, että kolme tekemääni maalia oli itse asiassa vähän.

En osaa sanoa, miten Valtti pelasi otteluissa, joissa en ollut mukana, mutta tämä onnistuminen vaikutti käsittääkseni myös Kiffen- ja Lohja-otteluihin, joissa karvasimme myös aktiivisesti alusta lähtien. Nämä ottelut olivatkin hyvin kontrollissamme ja teimme tarvittavat maalitkin eivätkä vastustajat saaneet aikaiseksi juuri hyviä tilanteitakaan meidän päätyymme.

Kiffen-ottelu oli mielestäni kauden hyvätasoisin kamppailu, jossa sarjan kaksi parasta joukkuetta pelasi hyvää peliä voitto mielessään. Ja vaikka oma pelikuntani ei ollut näissä viimeisissäkään otteluissa mitenkään erinomainen, niin kuntani oli toki noussut (kysehän on anaerobisesta kunnosta ja osin lihaskunnosta) kauden aikana.

Aktiivinen karvaaminen ja pallollisen pelaajan syöttösuuntien kaventaminen ovat nykyjalkapallon taktista peruskauraa, mutta se vaatii pelaajilta – varsinkin ikämiespelaajilta – aika paljon sellaista, mihin he eivät ole omalla peliurallaan välttämättä tottuneet. ”Pakka on pidettävä tiukkana” eli karvaavan pelaajan takana on puolustettava syöttösuunnat pois vastustajan pelaajan etupuolelta tai ainakin niin, ettei syötön saanut pelaaja pääse pelaamaan meidän maaliamme kohti.

Hyökkäyspelistä on sanottava vielä se, että karvaamalla pallo ylhäältä saadaan helpommin tilaa maalin edustalle. Samalla tietysti vähennämme edestakaisin juoksemista, kun pallonriisto voidaan suorittaa jo vastustajan kenttäpuolella. Epäonnistumisen jälkeenkin on vielä aikaa korjata virhe, mitä ei enää omalla kenttäpuoliskolla puolustettaessa ehdi tekemään. Aikainen puolustus on siis parasta hyökkäystä.

Osasimme myös kolmessa viimeisimmässä ottelussa kierrättää palloa riittävästi silloin, kun emme saaneet nopeaa hyökkäystä aikaiseksi (nopeat johtomaalit antoivat tähän psyykkisen tuenkin). Voisimme vieläkin paremmin ottaa toisen topparin peliin mukaan, kun meillä on pallo hallussamme ja vastustaja on ryhmittynyt maalinsa eteen. Ja voisimme liikkua pystysuunnassa enemmän eli jos puolustaja tai keskikenttäpelaaja voi nousta laukaisemaan tai jopa murtautumaan, niin jonkun tai joidenkin on osattava tulla paikkaamaan puolustusta.

Samoin voisimme rakentaa paremmin miesylivoimatilanteita vaikkapa pitkän pallon jälkeen kentän kulmiin, josta seinäpelillä voisimme pelata maalintekotilanteita, joita ei koskaan ole liikaa. Tällöin ryhmittymisen

täytyy olla sellainen, ettei vastustaja pääse yllättämään nopealla vastahyökkäyksellä. Nämä siis taktisina vaihtoehtoina silloin, kun emme ”normaalipelillä” pääse luomaan maalintekotilanteita.

Yksilö- ja joukkuepelin (taktiikan) yhteennivomista

Tämä edellinen esimerkkini ei ole tilastollisesti aukoton, mutta varmaankin suuntaa-antava. Laskin vielä muutamia ”teholukuja” Valtin kaikista peleistä ja niistä, joissa olin itse mukana. Voittoprosentti Valtilla oli koko kauden aikana 75 ja niissä peleissä, joissa itse olin mukana 86. Pisteprosentit olivat 83 ja 90. Kun verrataan Valtin pelejä, joissa en ollut mukana, niin erot olivat vielä suuremmat eli pelasimme tehokkaammin silloin, kun olin pelaamassa, vaikka Valtti tekikin niissä viidessä ottelussa 15 maalia ja päästi vain kaksi, kun niissä peleissä, joissa olin mukana teimme 18 maalia ja päästimme kuusi.

	Valtti	Minä mukana	Valtti ilman minua	Erotus
Voittoprosentti	0,75	0,86	0,6	0,26
Pisteprosentti	0,83	0,90	0,73	0,17
Pistemenetykset	0,17	0,10	0,27	-0,17

Kysehän ei ole tässä minusta, vaan siitä, että pelasimme joukkueena taktisesti paremmin varsinkin näissä kolmessa viimeisessä ottelussa. Ja vaikka pelasimme heikommin ensimmäisessä Lohja-ottelussa ja viimeisessä KUV-ottelussa, niin pystyimme kuitenkin pelaamaan tasan ja voittamaan KUVin. Ensimmäinen Kiffen-ottelukin oli pelinä kuitenkin aika hyvä eli se oli meillä kontrollissa.

Kehitettävää pelissä olisi vielä paljon eli tuo karvauspeli ja pelinhallintapeli pitäisi saada hiottua paremmaksi. Myös (puoli)nopeita ylivoimahyökkäyksiä kannattaisi harjoitella. Myös idioottivarmoja oman pelin avaamisia kannattaisi opetella, jos vastustajat karvaavat meitä ylhäältä aktiivisesti.

Omassa pelissäni on vielä hurjasti kehitettävää. Ensin pitää saada fysiikka paremmaksi, jonka jälkeen eniten peliini vaikuttaa varmasti se, miten oma pelaamiseni nivoutuu muiden pelaamiseen paremmin. Eniten petyin siihen, että en kyennyt antamaan enemmän maalisyöttöjä. Muuten syöttöpelini oli aika varmaa. Puolustajana en ole kovin hyvä mies-miestä vastaan tilanteissa (enkä uskallakaan vammojeni takia), mutta osaan kyllä peittää, häiritä ja katkoa vielä paljon paremmin, jos tiedän, että joukkue takanani ”pelaa samaa taktiikkaa”.

Sen saman taktiikan opetteleminen onkin nähdäkseni keino, jolla Valtti pelaa ensi vuonna vielä paremmin.